

2 בנובמבר 2011

בפקס: 02-6467001

לכבוד
מר יהודה וינשטיין
היועץ המשפטי לממשלה
משרד המשפטים, רח' צאלח א-דין 29
ירושלים 91010

שלום רב,

הנדון: שוטרים רעולי פנים – אי חוקיות ופגיעה בדמוקרטיה

סימוכין: מכתבנו למפכ"ל המשטרה מיום 22.3.11; מכתבה של המשנה ליועץ המשפטי של משטרת ישראל מיום 17.4.11; מכתבנו למשנה ליועץ המשפטי של משטרת ישראל מיום 24.5.11

בהמשך לפניותינו למפכ"ל המשטרה שבסימוכין שהעתקן נשלח אף אליך, אנו פונים אליך בבקשה שתנחה את משטרת ישראל לשים קץ לתופעה של כיסוי הפנים על ידי שוטרים במהלך פיזור הפגנות ובמהלך פעולות מבצעיות אחרות.

1. כפי שפירטנו במכתבנו למפכ"ל המשטרה מיום 22.3.11, בתקופה האחרונה אנו עדים לתופעה אשר ההופכת לנפוצה יותר ויותר של כיסוי פנים על ידי שוטרים במהלך פיזור הפגנות ובמהלך פעילות משטרתית שגרתית נוספת. כך למשל, בפיזור הפגנה שנערכה ביום 4.3.11 בשכונת שיח' ג'ארח בירושלים המזרחית השתתפו שוטרים רעולי פנים¹. בתיעוד מצולם של פיזור הפגנה, נראים שוטרים מתפרצים בברוטאליות אל בין שורות המפגינים ומגלגלים על ראשם כובעי גרב על מנת להסוות את פניהם. מיד לאחר שהסוו את פניהם החלו השוטרים לתקוף את המפגינים באלימות חסרת הבחנה.

2. האירוע בשיח' ג'ארח מצטרף לפעולות משטרתיות שגרתיות אחרות שבהן נטלו חלק שוטרים רעולי פנים. בין אלו ניתן למנות את אירוע הריסת הבתים בכפר אל-עראקיב בחודש אוגוסט 2010², חלוקת צווי פינוי בסילוואן ואירועים אחרים בכפר בחודש אוקטובר 2010³, פינוי חוות גלעד⁴ ופינוי בתים בלוד בחודש פברואר 2011⁵.

¹ לסרטון ווידאו המתעד את השתתפותם של שוטרים רעולי פנים במשמרת המחאה בשכונת שיח' ג'ארח ביום 4.3.2011 ר' " sj 11 040311 youtube" 6.3.2011 www.youtube.com/user/assafsh#p/a/u/0/VNTGhA16yF4
כתבה בנושא ר' ניר חסון "לראשונה: שוטרים רעולי פנים לקחו חלק בפיזור הפגנת השמאל בשיח' ג'ארח" הארץ online 7.3.2011 <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1218948.html>
² לתיעוד בווידיאו של השתתפותם של שוטרים רעולי פנים בהריסת בתים בכפר אל-עראקיב, ר' "סדר חברתי 7 – מגזין אקטואליה לשינוי חברתי" הטלוויזיה החברתית 31.8.2010 דקה 9:47 www.tv.social.org.il/civic/stv-seder-chevrati-7.htm
³ לעדות אודות השתתפותם של שוטרים רעולי פנים בחלוקת צווי פינוי בסילוואן ר' "הוצאו צווי פינוי לדיירי שמונה בניינים בסילוואן" מרכז מידע ואדי חילוה – סילוואן 2010.10.780525 www.silwanic.net/?p=780525
לאזכור השתתפותם של שוטרים רעולי פנים באירועים אחרים בכפר סילוואן ר' כתבת "הארץ", ה"ש 1 לעיל.

3. בעקבות האירועים לעיל, ביום 22.3.11 פנינו למפכ"ל המשטרה בבקשה לאסור את השימוש בכיסויי פנים במהלך פיזור הפגנות או במהלך פעילות אחרת מול אזרחים, ולנקוט בצעדים יעילים שיטמו קץ לתופעה זו. בפנייה זו ציינו, כי השתתפותם של שוטרים רעולי פנים בפיזור הפגנות ובפעולות משטרתיות אחרות מהווה הפרה של חובת ההזדהות הקבועה בסעיף 5א לפקודת המשטרה [נוסח משולב], תשל"א-1971, ופגיעה חמורה באושיות המשטר הדמוקרטי. עוד טענו במכתב, כי פעולה של שוטרים רעולי פנים מהווה תמריץ לחריגה מסמכות ולאלמות משולחת רסן והיא מאפיינת משטרים אפלים (העתק הפנייה מצ"ב [כנספת 1](#)).
4. במכתב מיום 17.4.11 השיבה עו"ד אבישר, המשנה ליועץ המשפטי של משטרת ישראל, כי "השימוש במסכות צריך להיות מושכל ולהיעשות במקרים מתאימים בלבד", עם זאת "במשטרת ישראל אין כיום נוהל עבודה סדור בנושא" (העתק תשובת המשטרה מצ"ב [כנספת 2](#)).
5. מכתב התשובה כלל לא התייחס למקרים שפירטנו במכתב מיום 23.3.11 ולא נתן כל מענה, ולו חלקי, לטענות שהעלנו במכתב זה. כך, למרות שממכתב התשובה עולה, כי לעמדת המשטרה קיימות נסיבות שבהן קיים היתר לסטייה מחובת ההזדהות של שוטרים, לא הוצג במכתב כל עיגון חוקי לעמדה זו. יתרה מכך, מהתשובה עולה, כי אין למשטרת ישראל כללים מחייבים בנוגע לפעילות של שוטרים רעולי פנים, כך שבפועל כל מפקד רשאי להחליט לפי שיקול דעתו מתי רשאים השוטרים להסתיר את פניהם.
6. נוכח האמור לעיל, ביום 24.5.11 פנינו לעו"ד אבישר וביקשנו להבהיר, כי כיסוי פניהם של שוטרים מהווה פרקטיקה לא חוקית שאסור לנקוט בה בכלל, וככל שלטענת המשטרה קיימת סמכות חוקית לפרקטיקה זו עליה להצביע עליה (העתק תגובתה של האגודה לזכויות האזרח מצ"ב [כנספת 3](#)). עד למועד כתיבת מכתב זה, לא התקבל מענה מהמשנה ליועץ המשפטי של משטרת ישראל או ממפכ"ל המשטרה.
7. לאור תשובתה של משטרת ישראל לפיה היא תמשיך להתיר את פעילותם של שוטרים רעולי פנים בנסיבות מסוימות, ובאין מענה מהלשכה המשפטית של משטרת ישראל המפרט את הנסיבות האמורות ואת העיגון החוקי להסתרת הפנים בעטיין, נודה להתערבותך לשינוי עמדת המשטרה.

בכבוד רב,

נירה שלו, עו"ד

העתקים: רב ניצב יוחנן דנינו, מפכ"ל משטרת ישראל, המטה הארצי, ירושלים
תת ניצב שאול גורדון, היועץ המשפטי למשטרת ישראל, המטה הארצי, ירושלים

⁴ לתיעוד השתתפות שוטרים רעולי פנים בפניו המאחז חוות גלעד, ר' איציק לוי "כוחות הבטחון הרסו את חוות גלעד וירו קלעי גומי – 15 נפצעו קל" **HNN** 28.2.2011 www.hnn.co.il/gallery13169.html

⁵ לעדויות אודות שתתפות שוטרים רעולי פנים בהריסת בתים בלוד, ר' "הודעה לעיתונות: תושבת לוד: 'אני פוחדת ממשטרת לוד יותר מכנופיות פשע'" **אתר הכנסת – ועדת הפנים והגנת הסביבה** 28.2.2011 portal.knesset.gov.il/com5pnim/he-IL/Messages/28-2-11c.htm